

20". Mijn plant had maar een twaalfstal meeldraden. Nu verscheen in 1950 een nieuwe druk van het Manual, prachtig bewerkt door Prof. F e r n a l d, en daar is het kenmerk van die 20 meeldraden uit verdwenen. Was dat een fout in de vorige druk? De elliptische bladeren, de twee kransen van vrouwelijke bloemen, waarvan de stelen na de bloei dikker worden en terugkrommen, de brede behaarde helmraden, de afmetingen van de bolvormige vruchthoofdjes, het omhoog gekromde snavelkje van de vrucht, het komt allemaal zo mooi uit, dat ik 't tenminste voorlopig toch maar op *S. platyphylla* houd. De tekening, die A m i r H a m z a h naar de levende plant maakte, laat alles zo duidelijk zien, dat U met 't herkennen geen last zult hebben. Eerlijkheidshalve moet ik nog vertellen, dat F e r n a l d zegt, dat de helmraden langer moeten zijn dan de helmknoppen en dat is bij Bogorse planten nu juist andersom.

Een plant uit het gematigde Amerika als sawahonkruid op Java! Ze heeft zich om Bogor al flink verspreid. Hoe komt ze hier? Later bleek dat toch niet zo heel vreemd te zijn. In een vergeten hoekje van een van de vijvers van de Kebun Raya groeide een groepje, blijkbaar een overblijfsel van vroegere opzettelijke cultuur. De Tji Liwung zal wel gezorgd hebben, dat de vruchtjes op een sawah terecht kwamen. Nu maar afwachten, of dit 't begin is geweest van een lange tocht. En ook, of het misschien toch géén *S. platyphylla* is. Dan zou het een heel na verwante soort moeten zijn.

Summary

A NEW SAWAH WEED

A species of *Sagittaria*, occurring in the wet ricefields near Bogor answers very well the description of the North-American *S. platyphylla* (Engelm.) J. G. Sm., except for the length of the filaments in proportion to that of the anthers. Presumably the plant originally escaped from the Bogor Botanic Gardens.

UIT DE AFDELINGEN

PALEMBANG

Voorzitter Dr Wissema keert eerstdaags van verlof terug en zal de leiding van de afdeling weer op zich nemen. De afdeling heeft contact gemaakt met de B.P.M. te Pladju welk contact door een goede filmavond zal worden verstevigd en uitgebreid. Hopenlijk zal een versterking van de afdeling daarvan het gevolg zijn. Op 30 Nov. 1952 werd een excursie gehouden.

Waarschijnlijk ten gevolge van een festijn van de vorige avond, was de opkomst bepaald klein. De genoegens, die de enkele enthousiastelingen smaakten, waren echter omgekeerd evenredig aan de opkomst der leden want in minder dan geen tijd werden allerlei levensvormen waargenomen en de wandeling langs de BPM-pijplijn was dan ook inderdaad zeer interessant.

Vanaf de Musi-oever werd de excursie begonnen en een prauw werd gehuurd om de terugkomst van het gezelschap af te wachten, want in verband met geruchten over inundaties, die de doortocht zouden beletten, was besloten om niet het gehele uitgezette traject te volgen doch alleen een kort stuk pijplijn te „doen” en langs dezelfde weg terug te keren. Der traditie getrouw was het prima weer zonder felle zon, hetgeen het waarnemen aanzienlijk vergemakkelijkte. Het eerste wat opgemerkt werd was een schuttervisje (*Toxotes jaculator*) dat rustig tussen de rietstengels zwom en niet de minste bezwaren had om zich te laten bekijken tijdens zijn zoek naar zittende vliegjes etc., die hij dan middels een welgemikte druppel water van de stengels naar beneden zou schieten. Diverse hagedissen en skinken trokken de aandacht en de z.g. hardloper (*Takydromos sexlineatus*) wekte even wat ontsteltenis bij de dames door het slangachtige uiterlijk van de abnormaal lange staart. Het was overigens een goede voorbereiding met betrekking tot de echte slang die even later verscheen. Alvorens dit dier zijn heil in het water zocht meende men te kunnen vaststellen dat het een exemplaar van *Natrix vitata* was. De mogelijkheid, dat slangen ontmoet zouden worden, was overigens reeds onder ogen gezien, zulks op grond van de aanwezigheid van vele kikkers. In deze categorie dieren werd de levendige aandacht vooral gewekt door een soort die zich springend op het water voortbewoog met een bijzonder grote snelheid. De afwezigheid van voldoende literatuur werd later zeer gevoeld, want in geen der aanwezige boeken werd iets gevonden over een kikvors die de gave bezit om het wateroppervlak te gebruiken voor een serie sprongen.

Met betrekking tot de vegetatie dient in de eerste plaats genoemd te worden de vleesetende bekerplant (*Nepenthes*) en een merkwaardige waterplant met witachtige „zwemblazen”, waar de bloeitop op drijft. Verder was er natuurlijk het welbekende en toch altijd imposante moeraswoud met de vele lianen, rhizophoren, enz. waarboven ter meerdere opkluisering een enorm exemplaar van de visarend (*Pandion haliaetus*) zweefde.

Verder gaande werd een heuveltje voorzichtig gepasseerd in verband met vele graafwespen om vervolgens wederom een toneeltje in het water gade te slaan n.l. een schuttervis die rustig vlak achter een even rustig bewegend goudbruin visje aanzwom. Het laatstbedoelde diertje was inderdaad fraai gekleurd en een discussie ontstond wat het wel kon zijn. De veronderstelling, dat het een gewone goudvis was, diende aanstonds verworpen te worden gezien de vorm van het diertje en ook de mening, dat het een verwilderd aquarium-exemplaar van de Midden-Amerikaanse *Platyphoecilus maculatus* zou kunnen zijn, vond weinig ingang. Het ontbreken van een schepnet werd betreurd en het raadsel bleef onopgelost. Intussen was het tijd geworden om weer terug te keren, hetgeen met grote tegenzin werd gedaan want achteraf zag niemand meer op tegen eventuele plas- en waadpartijen en had men liever het gehele traject afgelopen. De prauw diende echter betaald te worden en zodoende keerden wij op onze schreden terug en overpeinsden de lering dat men wel eens wat al te voorzichtig kan zijn.

PvGB.